

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ: ОРГАНИЗАЦИЯ И ФУНКЦИОНИРАНЕ

Организацията и дейността на Европейския парламент са уредени в Правилника за дейността му. Политическите органи, парламентарните комисии, делегациите и политическите групи определят насоките на дейността на Парламента.

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

- Член 14 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и членове 223, 224, 226, 229, 231 и 232 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС);
- [Правилник за дейността на Европейския парламент.](#)

ЧЛЕНСТВО И СЪСТАВ

Общите правила за състава на Европейския парламент са определени в член 14, параграф 2 от ДЕС, в който предвижда, че Европейският съвет приема с единодушие, по инициатива на Парламента и с негово съгласие, решение за определяне на състава. В него също така се посочва, че Парламентът трябва да се състои от не повече от 751 представители на гражданите на ЕС (750 членове плюс председателя). Освен това представителството на гражданите е регресивно пропорционално, с минимален праг от шест представители за държава членка. Никака държава членка не може да разполага с повече от 96 места.

Понятието за регресивна пропорционалност означава, че въпреки че общият брой на местата се определя въз основа на броя на населението на държавата членка, държавите членки с по-многобройно население се съгласяват да бъдат недостатъчно представени, за да насърчат по-голямо представителство на по-малко населените държави членки: колкото по-голяма е държавата, толкова по-малък е броят на местата като съотношение спрямо нейното население. Това понятие беше допълнително определено в последователните решения на Европейския съвет, приети съгласно член 14, параграф 2 от ДЕС след влизането в сила на Договора от Лисабон.

Предвиденото оттегляне на Обединеното кралство от ЕС наложи преосмисляне на начина, по който следва да бъдат преразпределени неговите 73 места.

По предложение на Парламента^[1] на 28 юни 2018 г. Европейският съвет прие решение за определяне на състава на Европейския парламент след изборите през 2019 г.^[2] Общият брой на местата беше намален от 751 на 705, като някои държави членки отбелязаха увеличение на своя дял. Броят на членовете на ЕП, които ще бъдат избрани във всяка държава членка, е следният: Германия — 96; Франция — 79; Италия — 76; Испания — 59; Полша — 52; Румъния — 33; Нидерландия — 29; Белгия, Гърция, Унгария, Португалия и Чешката република — по 21; Австрия — 19; България — 17; Финландия, Дания и Словакия — по 14; Ирландия — 13; Хърватия — 12; Литва — 11; Латвия и Словения — по 8; Естония — 7; Кипър, Люксембург и Малта — по 6. В член 3, параграф 2 от това решение, обаче, се предвижда също, че ако Обединеното кралство все още е държава членка в началото на парламентарния мандат 2019—2024 г. (т.е. през юни 2019 г.), броят на членовете на ЕП от всяка държава членка ще остане непроменен^[3], докато оттеглянето на Обединеното кралство не стане правно ефективно.

След всяко провеждане на избори Парламентът се свиква по право в първия четвъртък след изтичането на период от един месец (Акт от 20 септември 1976 г.^[4]). В съответствие с член 229, параграф 1 от ДФЕС, Парламентът също се свиква по право във втория вторник на месец март всяка година.

ОРГАНИЗАЦИЯ

А. Председателят

Съгласно Правилника за дейността председателят на Парламента се избира измежду неговите членове за мандат от две години и половина с възможност за подновяване (член 19). Председателят представлява Парламента по отношение на външния свят и в отношенията ѝ с останалите институции на ЕС. Председателят ръководи разискванията в пленарна зала и гарантира, че Правилникът за дейността на Парламента се спазва. В началото на всяко заседание на Европейския съвет председателят на Европейския парламент представя гледната точка на Парламента и неговите опасения, що се отнася до точките от дневния ред и други въпроси. След като бюджетът на ЕС бива приет от Парламента, председателят го подписва, при което бюджетът влиза в действие. Председателите на Парламента и Съвета подписват всички законодателни актове, приети съгласно обикновената законодателна процедура. Председателят може да бъде заместен от един от 14-те заместник-председатели (член 23 от Правилника за дейността).

[1] [Законодателна резолюция на Европейския парламент от 13 юни 2018 г. относно проекта на решение на Европейския съвет за определяне на състава на Европейския парламент \(Приети текстове, P8_TA\(2018\)0249\)](#)

[2] [Решение \(ЕС\) 2018/937 на Европейския съвет от 28 юни 2018 г. за определяне на състава на Европейския парламент \(ОВ L 165 I, 2.7.2018 г., стр. 1\)](#)

[3] Виж член 3 от [Решение на Европейския съвет от 28 юни 2013 г. за определяне на състава на Европейския парламент \(ОВ L 181, 29.6.2013 г., стр. 57\)](#)

[4] Акт за избирането на представители в Европейския парламент чрез всеобщи преки избори от 20 септември 1976 г. (ОВ L 278, 8.10.1976 г.)

Б. Пленарното заседание

Пленарното заседание е Европейският парламент *sensu stricto* и неговите заседания се председателстват от председателя. То се свиква в Страсбург всеки месец (с изключение на месец август), за сесия с продължителност четири дни от понеделник до четвъртък. Допълнителни месечни сесии се провеждат в Брюксел. Месечната сесия се подразделя на дневни заседания (член 145, параграф 3 от Правилника за дейността). Местата на членовете на ЕП в пленарната зала се разпределят по политически признак, отляво надясно, по споразумение с председателите на политическите групи. Председателят открива заседанието, понякога с отдаване на почит или реч по актуални въпроси. Председателят бива подпомаган в тази задача от 14 заместник-председатели, които могат да поемат председателството. Европейската комисия и Съветът на Европейския съюз участват в заседанията, за да се улесни сътрудничеството между институциите в процеса на вземане на решения. Ако Парламентът поиска това, представителите на двете институции могат също да бъдат призовани да направят изявление или да дадат отчет за дейността си.

В. Политически органи

Политическите органи на Парламента включват Бюрото (член 24 от Правилника за дейността — председателя и 14 заместник-председатели), Председателския съвет (член 26 от Правилника за дейността — председателя на Парламента и председателите на политическите групи), петимата квестори (член 28 от Правилника за дейността — които отговарят за административните и финансовите въпроси, засягащи членовете на ЕП), Съвета на председателите на комисии (член 29 от Правилника за дейността) и Съвета на председателите на делегации (член 30 от Правилника за дейността). Мандатът на председателя, заместник-председателите и квесторите, както и на председателите на комисии и делегации е две години и половина (член 19 от Правилника за дейността).

Г. Комисии и делегации

Членовете участват в 20 комисии, 2 подкомисии и 39 делегации (междупарламентарни делегации, съвместни парламентарни комитети, комитети за парламентарно сътрудничество и делегации към многостранните парламентарни асамблеи)^[5]. Парламентът също така изпраща делегация в Съвместната асамблея, създадена по силата на споразумението между държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) и ЕС^[6]. Парламентът може още да създава специални комисии (член 197 от Правилника за дейността) или анкетни комисии (член 226 от ДФЕС и член 198 от Правилника за дейността).

Съгласно член 204 от Правилника всяка комисия или делегация избира свое бюро, състоящо се от председател и до четирима заместник-председатели.

[5] Броят на членовете на парламентарните комисии се определя в параграф 1 от [Решение на Европейския парламент от 2 юли 2014 г. относно числения състав на парламентарните комисии \(ОВ С 224, 21.6.2016 г., стр. 34\)](#)

[6] Виж [преразгледаното Споразумение от Котону, преразгледано в Уагадугу на 22 юни 2010 г., член 17](#)

Д. Политически органи

Членовете на ЕП не заседават в национални делегации, а образуват транснационални групи според политическата си ориентация. Съгласно Правилника за дейността всяка политическа група трябва да се състои от членове, избрани от най-малко една четвърт от държавите членки, като членовете ѝ трябва да са най-малко 25 (член 32 от Правилника за дейността). Политическите групи провеждат редовни заседания през седмицата преди месечната сесия и през седмицата на сесията, както и семинари, по време на които определят водещите принципи на дейността си. Някои политически групи съответстват на наднационални политически партии, функциониращи на равнището на ЕС.

Е. Европейски политически партии и фондации

Европейският парламент препоръчва създаването на благоприятна среда за по-развитието на действително европейски политически партии и фондации, включително чрез приемане на рамково законодателство. Член 224 от ДФЕС предоставя правното основание за приемане, в съответствие с обикновената законодателна процедура, на устав на политическите партии на европейско равнище и на правилата за тяхното финансиране. През 2003 г. беше създадена система за финансиране на европейските политически партии, която позволи създаването на политически фондации на равнище ЕС^[7]. В отговор на някои практики на злоупотреба тези правила бяха последно изменени с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/673 от 3 май 2018 г.^[8], с оглед засилване на европейското измерение на европейските политически партии, гарантиране на по-справедливо разпределение на средствата и подобряване на правоприлагането.

В момента съществуват следните европейски партии: Европейска народна партия (EPP), Партия на европейските социалисти (PES), Алианс на либералите и демократите за Европа (ALDE), Европейска зелена партия (EGP), Алианс на европейските консерватори и реформисти (ACRE), Партия на европейската левица (EL), Европейско обединение за демокрация (EUD), Европейска демократическа партия (EDP), Европейски свободен алианс (EFA), Европейски алианс за свобода (EAF), Алианс на европейските национални движения (AEMN), Европейско християнско политическо движение (ECPM) и Алианс за пряка демокрация в Европа (ADDE). Тези наднационални партии работят в тясно сътрудничество със съответните политически групи в Европейския парламент.

Някои от най-важните европейски политически фондации включват: Центъра за европейски изследвания „Вилфрид Мартенс“, Фондацията за европейски прогресивни изследвания, Европейския либерален форум, Зелената европейска фондация, Института на европейските демократи, Трансформ Европа и Нов курс — Фондация за европейска реформа.

^[7]Регламент (ЕС, Евратом) № 1141/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно статута и финансирането на европейските политически партии и на европейските политически фондации (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 1)

^[8]Регламент № 2018/673 от 3 май 2018 г. за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 1141/2014 относно статута и финансирането на европейските политически партии и на европейските политически фондации (ОВ L 114, 4.5.2018 г., стр. 1)

На 22 ноември 2012 г. Парламентът прие резолюция^[9], в която настоятелно призова европейските политически партии да номинират кандидати за длъжността председател на Комисията, с което да се утвърди политическата легитимност както на Парламента, така и на Комисията. Тези договорености бяха изпълнени преди изборите през 2014 г., когато водещите кандидати бяха представени за първи път. След тези избори един от водещите кандидати, г-н Жан-Клод Юнкер, беше избран за председател на Комисията от Парламента на 22 октомври 2014 г. В решението си от 7 февруари 2018 г. относно преразглеждането на Рамковото споразумение за отношенията между Европейския парламент и Европейската комисия^[10], Парламентът заяви, че има готовност да отхвърли всеки кандидат за председател на Европейската комисия, който не е номиниран като водещ кандидат (Spitzenkandidat) на дадена европейска политическа партия преди изборите за Европейски парламент през 2019 г.

Ж. Секретариатът на Парламента

Секретариатът на Европейския парламент се оглавява от генералния секретар, който се назначава от Бюрото (член 222 от Правилника за дейността). Съставът и организацията на секретариата също се определят от Бюрото: понастоящем той обхваща 12 генерални дирекции и Правната служба. Задачата му е да координира законодателната дейност и да организира пленарните сесии и заседанията. Той осигурява също техническа, правна и експертна помощ на парламентарните органи и членовете на Парламента, за да ги подпомага при изпълнението на техния мандат. Секретариатът осигурява устен и писмен превод за всички заседания и официални документи.

РАБОТА

Съгласно Договорите Парламентът организира своята работа по независим начин. Той приема своя Правилник за дейността с мнозинство от съставляващите го членове (член 232 от ДФЕС). Освен ако в Договорите не е предвидено друго, Парламентът приема актовете си с мнозинство от подадените гласове (член 231 от ДФЕС). Той взема решения за дневния ред на месечните сесии, които включват главно приемане на доклади, изготвени от парламентарните комисии, въпроси до Комисията и до Съвета, разисквания по актуални и неотложни въпроси и изявления на Председателството. Заседанията на комисиите и пленарните заседания са публични и се излъчват пряко по интернет.

СЕДАЛИЩЕ И МЕСТА НА РАБОТА

След 7 юли 1981 г. Парламентът приема няколко резолюции относно своето седалище, в които призовава правителствата на държавите членки да спазят наложеното им в Договорите задължение за определяне на едно единствено седалище за институциите. Тъй като те дълго време не предприемат нищо,

[9] [Резолюция на Европейския парламент от 22 ноември 2012 г. относно изборите за Европейски парламент през 2014 г. \(ОВ С 419, 16.12.2015, стр. 185\)](#)

[10] [Решение на Европейския парламент от 7 февруари 2018 г. относно преразглеждането на Рамковото споразумение за отношенията между Европейския парламент и Европейската комисия \(ОВ С 463, 21.12.2018, стр. 89\)](#)

Парламентът прие серия от решения относно своята организация и места на работа (т.е. Люксембург, Страсбург и Брюксел). На Европейския съвет в Единбург от 11 и 12 декември 1992 г. правителствата на държавите членки постигнаха споразумение относно седалищата на институциите, според което следва:

- седалището на Парламента да се намира в Страсбург, където се провеждат 12-те редовни месечни сесии, включително сесията, на която се гласува годишният бюджет на ЕС;
- допълнителните месечни сесии да се провеждат в Брюксел;
- парламентарните комисии да заседават в Брюксел;
- секретариатът и административните отдели на Парламента да останат в Люксембург.

Решението беше подложено на критика от страна на Парламента. Съдът на Европейските общности, обаче, (Решение от 1 октомври 1997 г. по дело C-345/95) потвърди, че седалището на Парламента е определено в съответствие с разпоредбите на настоящия член 341 от ДФЕС. Същината на това решение беше включена в Договора от Амстердам в приложен към Договорите протокол.

Въпреки че Парламентът изрази съжаление относно тези решения, той е задължен да съставя годишния си график в съответствие с тях по предложение на своя Председателски съвет. По правило в рамките на една година Парламентът провежда 12 четиридневни месечни сесии в Страсбург и шест двудневни в Брюксел. Няколко инициативи бяха подети от членове на Европейския парламент за избягване на провеждането на заседания в Страсбург. Така например за 2012 г. беше приет график, който предвиждаше провеждането на две двудневни пленарни заседания през една и съща календарна седмица през октомври в Страсбург, като по този начин общата продължителност на заседанията в Страсбург се намаляваше с четири дни. След оплакване от Франция, обаче, Съдът реши, че е необходимо провеждането на две пълни месечни сесии (Дело C-237/11) за изпълнение на приетите решения.

Съгласно член 229 от ДФЕС Парламентът може да провежда извънредни месечни сесии по искане на мнозинството от съставляващите го членове, или по искане на Съвета или на Комисията. На 18 декември 2006 г., непосредствено след Европейския съвет от 14 и 15 декември 2006 г., Парламентът за първи път проведе допълнително пленарно заседание в Брюксел. Впоследствие тази практика на свикване на Парламента непосредствено след заседанията на Европейския съвет се утвърди.

СЪСТАВ НА ПАРЛАМЕНТА ПО ГРУПИ И ДЪРЖАВИ ЧЛЕНКИ

Таблица, представяща обзор на политическите групи и техния състав, може да бъде намерена чрез следния линк: <http://www.europarl.europa.eu/meps/bg/home>

Eeva Pavy
04/2019

